

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	Katedra
Šeimos medicinos pagrindai 10 kreditų (265 val.)	Medicina (06 B)	Medicinos	Vidaus ligų, šeimos medicinos ir onkologijos klinika
Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius	Studijų būdas	Kreditų (valandų) skaičius
Paskaitos	0,25 kredito (7 val.)	Seminarai	0,5 kredito (13 val.)
Konsultacijos	0,25 kredito (7 val.)	Individualus darbas	9 kreditai (238 val.)

Dalyko anotacija:

Šeimos medicinos pagrindų dalyko **tikslas** supažindinti su šeimos medicinos principais, pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos pagrindais. **Tematika.** Šeimos medicina pasaulyje ir Lietuvoje. Šeimos medicinos samprata ir šeimos gydytojo kompetencija. Šeimos gydytojo komanda ir jos narių funkcijos. Šeimos gydytojo kabineto laboratorija. Siuntimai specialistų konsultacijoms. Teisės aktų, nuostatos, reguliuojančios šeimos gydytojo darbą. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros finansavimas. Šeimos gydytojo darbo auditas. Šeimos medicina bendruomenėje. Bendruomenės vaidmuo sveikatos priežiūroje. Šeimos struktūra ir funkcijos. Socialinės rizikos šeimos. Pirminės sveikatos priežiūros tęstinumas. Koordinuojanti šeimos gydytojo veikla. Šeimos gydytojų bendradarbiavimas su kitais specialistais ir sveikatos priežiūros sistemos pasaulyje. Paternalistinio požiūrio trūkumai šiuolaikinėje medicinoje. Pacientų lūkesčiai ir pasitenkinimas sveikatos priežiūra. Į pacientą orientuotos sveikatos priežiūros principai. Konsultavimo pagrindai. Šeimos gydytojui reikalingi bendravimo įgūdžiai. Pradiniai konsultavimo etapo ypatumai. Pirminio kontakto su pacientu valdymas. Gydytojo ir paciento bendradarbiavimo kliūtys. Konfliktų sprendimo būdai. Žmogiškieji santykiai ir bendravimo formos. Etikos principai gydytojo praktikoje. Terminalinių ligonių priežiūra ir jos etiniai aspektai. Šeimos gydytojo vaidmuo padedant išgyventi netektį ir gedėjimą. Mokslo integracija ir įtaka gydytojo klinikinei praktikai. Multidisciplinarių ir interdisciplinarių sprendimų poreikis. Dažniausi klinikiniai sindromai šeimos medicinoje ir probleminio mokymo reikšmė (ilgalaikis karščiavimas, krūtinės ir juosmens skausmas, lėtinis nuovargio sindromas, limfadenopatijos sindromas). Psichosomatiniai ir funkciniai sutrikimai. Somatinių ligonių psichikos sutrikimai. Somatoforminių sutrikimų diferencinė diagnostika. Lėtinių neinfekcinių ligų valdymas pirminės sveikatos priežiūroje. Prevencinės ir ankstyvosios ligų diagnostikos programos Lietuvoje. Ilgalaikė negalia šeimos gydytojo praktikoje. Pacientų konsultavimas šeimos medicinoje ir diagnozės nustatymo principai. Poliligotų pacientų priežiūros modelis. Dažniausios lėtinės ligos

šėimos medicinoje: arterinė hipertenzija, dislipidemija, cukrinis diabetas, osteoporozė. Bendruomenės sveikatos priežiūra. Atskirų pacientų sveikatos poreikių ir visuomenės poreikių derinimas, subalansuota priežiūra. Biopsichosocialinio modelio taikymas atsižvelgiant į kultūrinės ir egzistencines plotmes. Lėtinių neinfekcinių ligų profilaktika. Onkologinių susirgimų prevencijos organizavimo principai pirminėje sveikatos priežiūroje, ją užtikrinantys PSP komandos nariai. Sergančiųjų lėtinėmis ligomis pacientų mokymas, PSP komandos funkcijos. Bendruomenės sveikatos poreikių įvertinimas ir bendruomenės ugdymas. Vaikų sveikatos priežiūros organizavimas. Specifiniai paauglių sveikatos poreikiai. Darbo su paaugliais ir jų tėvais įpatumai. Darbingo amžiaus žmonių sveikatos priežiūra. Senyvo amžiaus žmonių sveikatos tikrinimų organizavimas. Sveikatos sutrikimų ypatumai senatvėje (desocializacija ir autonomiškumo praradimas). Bendruomenės slaugytojų ir socialinių dabuotojų vaidmuo ilgalaikėje lėtinėmis ligomis sergančių pacientų priežiūroje. Mokslinių tyrimų organizavimas pirminėje asmens sveikatos priežiūroje.

Rekomenduojama literatūra:

1. The Lewin Group, The Value of Laboratory Screening and Diagnostic Tests for Prevention and Health Care Improvement. American Clinical Laboratory Association and Advanced Medical Technology Association, September, 2009.
2. Kanis J. A. et al. European guidance for the diagnosis and management of osteoporosis in postmenopausal women. *Osteoporos Int.* 2013, 24, 23–57.
3. Lietuvos ekonominė ir socialinė raida. Lietuvos statistikos departamentas, Vilnius, 2013.
4. Groenewegen P. P., Paul Dourgnonb P., Greßc S., Jurgutis A., Willemse S. Strengthening weak primary care systems: Steps towards stronger primary care in selected Western and Eastern European countries. *Health Policy*, 2013. Prieiga per internetą: <http://dx.doi.org/10.1016/j.healthpol.2013.05.024>.
5. Compston J. et al. Diagnosis and management of osteoporosis in postmenopausal women and older men in the UK. National Osteoporosis Guideline Group (NOGG) update 2013. *Maturitas.* 2013, 75 (4), 392–6.
6. Robert L. Phillips, Jr, Perry A. Pugno, John W. Saultz, Michael L. Tuggy, Jeffrey M. Borkan, Grant S. Hoekzema, Jennifer E. DeVoe, Jane A. Weida, Lars E. Peterson, Lauren S. Hughes, Jerry E. Kruse, and James C. Puffer Health Is Primary: Family Medicine for America's Health *Ann Fam Med* October 2014 12:S1-S12.
7. The world book of family medicine. WONCA EUROPE 2015.
8. Šėimos medicinos vadovas : [vadovėlis] / [V. Andrejevaitė ... [ir kt.] ; [mokslinis redaktorius Vytautas Kasiulevičius] ; Vilniaus universitetas, Medicinos fakultetas. Vilnius : Nacionalinis mokymų centras, 2015. 683 p. ISBN: 9786098053258.
9. Larry A. Green, Michael Klinkman // Perspectives in Primary Care: The Foundational Urgent Importance of a Shared Primary Care Data Model // *Ann Fam Med* 2015 13:303-311.
10. Robert E. Rakel, MD and David Rakel // Textbook of Family Medicine, 9th Edition // ISBN: 978-0-323-23990-5.

Konsultuojantys dėstytojai:**1. Vytautas Kasiulevičius (prof. dr.):**

1. Pölluste K, **Kasiulevičius V**, Veide S, Kringos DS, Boerma W, Lember M. Primary care in Baltic countries: A comparison of progress and present systems. Health Policy. 2013 Feb;109(2):122-30.
2. Laucevičius A, Rinkūnienė E, Petrulionienė Z, Puronaitė R, **Kasiulevičius V**, Jatužis D, Ryliškytė L, Badarienė J, Cypienė A, Navickas R, Kizlaitis R, Gustienė O, Šlapikas R. Prevalence of high-risk profile in middle-aged subjects with arterial hypertension: A nationwide survey. Blood Press. 2014 Oct;23(5):281-7.
3. Navickas R, Visockienė Ž, Puronaitė R, Rukšėnienė M, **Kasiulevičius V**, Jurevičienė E. Prevalence and structure of multiple chronic conditions in Lithuanian population and the distribution of the associated healthcare resources. Eur J Intern Med. 2015 Apr; 26(3):160-8.
4. Laucevičius A, Rinkūnienė E, Skujaitė A, Petrulionienė Ž, Puronaitė R, Dženkevičiūtė V, **Kasiulevičius V**, Jatužis D, Ryliškytė L, Šlapikas R. Prevalence of cardiovascular risk factors in Lithuanian middle-aged subjects participating in the primary prevention program, analysis of the period 2009-2012. Blood Press. 2015 Feb;24(1):41-7.
5. Šeimos medicinos vadovas : [vadovėlis] / [V. Andrejevaitė ... [et al.] ; [mokslinis redaktorius **Vytautas Kasiulevičius**] ; Vilniaus universitetas, Medicinos fakultetas. Vilnius : Nacionalinis mokymų centras, 2015. 683 p. ISBN: 9786098053258.

2. Lina Vencevičienė (doc. dr.):

1. Juozaitytė E, Aleknavičius E, Jančiauskienė R, Cesas A, Pipirienė-Želvienė T, Liutkauskienė S, Krasauskienė A, **Vencevičienė L**. Guidelines for diagnostics and treatment of aromatase inhibitor-induced bone loss in women with breast cancer: a consensus of Lithuanian medical oncologists, radiation oncologists, endocrinologists, and family medicine physicians. Medicina (Kaunas). 2014; 50(4):197-203.
2. **Vencevičienė L**, Butrimienė I, Vencevičius R, Sadauskienė E, Kasiulevičius V, Šapoka V. Factors associated with bone mineral density loss in patients with spondyloarthropathies: A 4-year follow-up study. Medicina (Kaunas). 2015 Nov;51(5):272-9.

Vilniaus universiteto Medicinos, Odontologijos ir Visuomenės sveikatos krypčių mokslo doktorantūros komitetų ir Vilniaus Universiteto Medicinos fakulteto Mokslo komiteto teikimu patvirtinta Medicinos fakulteto Taryboje 2016 m. spalio mėn.10d. , protokolo Nr. (1.1.)150000-TP-7(618).

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Dekanas Prof. dr. (HP) Algirdas Utkus: